

GENERATIA NOUA

SUMARUL:

- 1) Apărarea noastră în contra Cholerei de *Doctor Babeş*
- 2) Primăvara „ *I. Păsăreanu*
- 3) Din cele din urmă zile ale lui Gr. Manolescu „ *Rădulescu-Niger*
- 4) D-ra Barseasca „ *Ed. M. Adamski*
- 5) Somnolența (poezie) „ *Zamfirescu*
- 6) Agricultură „ *V. D. Gheorghiu*
- 7) In sanie (poezie) „ *Carol Scrob*
- 8) Lângă riū (poezie) „ *Smara*
- 9) Revista Theatreilor „ *Gr. Măruneanu*
- 10) (Portretul) Barseasca * *

DONATOR:

Comte PIERE DE ROMA

Președinte onorific

LASCAR CATARGIU

prim. Ministru

PRESIDENȚI

Dr. G. CHABUDEANU

D. Advocat IACOB LIVESCU

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA

23. Strada Sfinți-Apostoli. 23

BUCUREȘI APRILIE, 1893

„GENERATIA NOUA“

Revistă literară-Ştiinţifică

Donator: Comte Pierre de Roma

Sediul Societăţii „Generaţia Nouă“ precum şi Redacţia, se va muta de la Sf. Gheorghe a. c. în salónele noului seú local din str. Bateriilor No. 48.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Către cititori

Suntem pe cât de fericiţi pe atât şi de mândri, că putem anunţa cititorilor noştri că **D. LASCAR CATARGIU**, prim-ministru, a avut înaltă bunăvoinţă d'a primi preşedenţia onorifică a clubului literar al revistei **GENERATIA NOUA**.

Membrii clubului „Generaţiei Nouă“ mulţumeşte din suflet d-lui prim-ministru **L. CATARGIU**, pentru interesul ce a dovedit că poartă publicaţiunei literare de faţă.

APARAREA NOASTRA

IN CONTRA
CHOLEREI

Domnilor și doamnelor,

Dacă Statul Românesc ar fi statul ideal, basat pe legi sanitare, și dacă populațiunea noastră ar avea o educațiune igienică, atunci, tocmai atunci totă atențiunea tuturor, și anume a Statului, ar fi diresă spre frontariile noastre, întoemai cum ar fi dacă inimicul s'ar prepara a trece frontierile noastre, căci cholera iar ne-a declarat resboiul. Pe frontierile Rusiei epidemia și-a început ravagiile din nou: la Chotin au murit sute de oameni de cholera și Basarabia precum și cele mai multe guvernăminte sunt din nou infectate.

Și pentru aceea este acuma timpul de a ne gândi la apărarea noastră și de a stabili planul nostru de apărare, pentru că avem inaintea noastră încă o lună sați două de armistițiū, căci tocmai luna lui Aprilie este aceea unde cholera nu se desvoltă, nu migrează și unde cel puțin în Europa epidemia era aproape tot-d'auma liberă de boală.

Avem adică încă timp să ne orientăm și să ne apărăm.

Primul lucru este orientarea, adică recunoascerea inamicului. Ce e cholera, deunde vine, cum trăesece, cum se

înmulțește, pe ce cale va veni și cum vom putea a o evita sau a o nimici.

Cholera este acasă în India, unde în delta Gangelui, află teritoriile imense măregagioase, cu o viață abundentă dar teribilă unde fermentațiunea continuă a plantelor exotice nutrește o lume primejdioasă, plasmodiile frigurilor teribile, bacilii cholerei și mase enorme de tigri și de șerpi veninoși profită de fauna bogată a acestei regiuni. Apoi, în anii unde condițiunile de dezvoltare a microbilor sunt și mai favorabile, așa zice în anii de recoltă bună de microbi, bacilii se întind, pornit pentru Calcuta, unde boala exista în fie care an, asupra orașelor depărtate. Se poate constata că această întindere a început numai în anul 1817, pe când mai înainte cholera exista numai pe delta Gangelui.

O dată pe această cale primejdioasă, microbii se întind pe o mare parte a pământului : așa, deja în prima epidemie sau pandemie, care a ținut de la 1817 până la 1823, Persia, Siria și Rusiapână la Bacu și Astrachan.

A doua pandemie începe de la 1826 și durează până la 1837. După o pauză scurtă în timpul ernei foarte dure din 1831 a reînceput primăvara în Rusia și a invadat la începutul verii prin Polonia, Germania și Galizia, precum și țara noastră.

A treia pandemie de la 1846 - 1863, a încetat aproape în anul 1850, lăsând numai câte-va cazuri sporadice, care însă în anul viitor au dat naștere la o reînviere teribilă. Și această epidemie a făcut invasiunea sa din Rusia în România.

Nu mă întind asupra celor altă dată pandemii : aceste exemple ne arată că cholera, precum am zis și în anul trecut,

dacă ne a menajat până acuma, este departe de a se stinge și adevăratul pericol pentru țara noastră începe acuma, după ce a reinviat în Rusia.

Imi veți pune cu drept cuvânt, două întrebări : 1) dacă ne aflăm azi în aceleași condițiuni sanitare ca în anii unde eram atinși de cholera și 2) dacă avem mijloace a ne apăra în contra acestui flagel.

Pot să răspund într'un mod sigur că starea sanitară a țerei s'a ameliorat mult de atunci, dar, considerând că suntem departe de perfecțiunea la care a ajuns Germania, care totuși nu a scăpat cu totul de boală, cauzând acolo ruina comercială a orașului celui mai bogat precum și pierderi grave economice a țerei întregi cu mult mai grave de cât ce am avut noi din cauza carantinei, starea sanitară a țerei, de sigur, nu ne garantează în contra invasiunii holerei.

La chestiunea a doua, dacă suntem în stare a ne apăra în contra holerei, pot răspunde cu toată siguranța că da.

Inșă mijloacele noastre de apărare nu se pot rezuma în două cuvinte ; ele sunt bătute pe cunoștințele noastre asupra bacilului holerei ; numai aceste cunoștințe trebuie să ne dicteze măsuri de luat.

Să'mi fie dar permis să fac aici, în scurt, istoria naturală a microbului virgulă.

Koch, fiind delegat de guvernul german ca să studieze cholera în anul 1884, la Egipt, a descoperit acest microb, care trăește în intestinele cholericilor, și care, cu defecțiunile bolnavilor, se răspândește înprejurul său pe pământ și în apă. Koch a stabilit că acest microb intră tot-d'auna prin gură și prin stomac în organismul omului. În intestine produce apoi substanțe cari otrăvesc omul. Microbul provine tot-d'auna de la omul bolnav de cholera ; unde n'a

trecut un om bolnav de cholera nu se poate naște cholera, unde nu există baceilul virgulă nu poate să existe cholera.

Să mi permiteți să intru aici în niște detalii, cari, de și sunt departe a fi estetice, totuși sunt de așa mare importanță în lupta noastră în contra boalei în cât nu le pot evita.

Iată cum se răspândește baceilul cholerei: un pelerin din Calcuta face pelerinagiul său spre Mecca fiind deja infectat, adică după ce a beut din apa murdară din care beau oamenii săraci la Calcuta în care se spală și rufele cholericeilor. Deji pe drum, de la a 2-a până la 5-a zi de la infectare, simte amețeală, țiuitori în urechi, răceală la mâini și picioare, bătăi de inimă și gliorături în pân-tece, apoi începe diareea. Această diaree conține o masă enormă de baceili ai cholerei. Își murdăresc și mâinile și rufăria cu acești baceili. Apoi noaptea începe adevăratul acces de cholera, vărsături, alterând cu diaree gălbuie, aproape fără miros, apoi țiuitori mai tari în urechi, dureri în mușchi, și răgușeală, bolnavul nu mai urinează, pelea devine vinată, durerile mușchiulace devin insuportabile, survin crampe, o sete teribilă și în fine o scădere mare a temperaturii, adică algiditatea și moartea. fără ca bolnavul, în timpul din urmă, să fi pierdut cunoștința. Din cei atinși de cholera, mor cam 60 la sută.

În genere mor, într-un focar de cholera, 30 la 10,000 de locuitori pe zi.

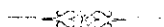
Dar sunt cazuri ușoare de cholera unde nu există de cât o diaree trecătoare, dar tocmai aceste cazuri sunt cele mai periculoase, căci întorcându-ne la pelerinul nostru acest om dacă moare a doua zi de cholera, nu va fi

duș departe germenul boalei, dar având o simplă diaree va putea prin hainele și prin mâinile sale infectate, prin alimentele cari va atinge cu mâna și cu dejecțiunile să dea boala celor-l'alți pelerini cări la rândul lor vor infecta pe alții, așa în cât de multe ori, în tot drumul de parcurs, aceste caravane vor lăsa morți de cholera și vor semăna boala mai cu seamă în orașele în care trec. Mergând omul pe mare va infecta corabia, apa la fundul vaporilor vor conține în aceste cazuri mase de microbi ai cholerei și în tot drumul va fi cholerici pe bordul bastimentului, așa dar acest om va putea să devină punctul de plecare al unei invasiuni de cholera.

Doctor Babeș.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

PRIMĂVARA

Cine nu tresaltă de bucurie la sosirea celui mai mare suveran al naturii - primăvara - care vine în Martie cu mâinile pline de atâtea daruri, d'atâtea frumuseți și d'atâtea fericiri! În adevăr, de la copilul din leagăn, până la gârbovul încercat de ani, toți se înveselesc la sosirea primăverii, mai ales în anul acesta, când lumea se plictisise cu atâtea zăpadă, cu atâtea vânturi, în fine cu un așa îndelungat doliu al naturii. Răsăvirea soarelui în Martie face să se rupă pânza somnulenței, o veselie începe, o nouă viață se plămândește și se împrăștie cu îmbelșugare în toate părțile.

În adevăr, îndată ce s'a topit zăpada, poenile și livezile încep să zâmbească prin înverzirea erbei; mugurii copacilor și al pomilor încep să tresalte, să le crească bobocii; floricelele timpurii ale primăverii, cari stăteau triste pe sub zăpadă--- pare că le era frică să scoată capetele afară--- acum au înbobocit, ba încă a și împestritat câmpurile, crângurile și pădurile cu florile lor, precum *brândușile*, *brebeneii*, *tămâioasa*, *pupăzele*, *ghiocci* și altele multe. Apoi lăutarii naturii - paserile--- care mai până alaltăeri stău triste, aseunse, și altele nu veniseră, odata cu sosirea primă-verii le vezi venind și înveselind grădinele, pădurile și crângurile cu ciripiturile și cânte-

eile lor melodioase, fără a osteni, începând dis de dimineață și până seara, ca: *Cînteza, pițigoiiul, sticletele, privighetorea*, etc. Și pentru a nu rămănea nici noaptea fără muzică, o îndeplinește bietul brotăcel care cântă și el în tăcerea nopții la lună, făcând distracție bufnițelor și cucuvelelor, lilieciilor, și altor animale oropsite de natură. Acesta e concertul de noapte. Omul, regele naturii încântat de atâtea frumuseți ale naturii, desvoltă într'insul noui gusturi și plăceri--- gustul emigrațiunii ; fiind-că îndată ce vine Martie, un neastâmpăr se observă la el, începe a-i displace orașul, se uită către țarine ; și într'o bună dimineață ne pomenim fără el : părăsesce colivia de oraș și se așează în cea de la țară, sau în paradis. Aci petrece, ca albinele și ca furnicile, pînă toamna, când se reîntoarce la vechia colivie. Iată că și oamenii se aseamăna cu paserile din punctul de vedere al emigrațiunii.

Sunt o mulțime de corpuri, care ne prevestesc sosirea primăverii, dar cele mai esacte variațiuni ale timpului sunt rezervate d-lui St. Hepites, fondatorul științii meteorologice, care ne vorbește în tot d'atuna de ele și a împărțit țara din punctul de vedere climatologic în regiuni fixe.

Noi însă, avînd în vedere schimbările corpurilor din natură și modul de succesiune al diverselor fenomene naturale ale primăverii, vom împărți primăvara în trei epoce, sau perioade.

Perioada întîiu începe prin topirea zăpezii, desghețatul pămîntului (de la 15 Februarie, pînă la 15 Martie), vînturi periodice, amortirea pămîntului noaptea și desghețarea sa ziua ; așa că pînă la 1 Martie ne cam pîrtă cu vorba ; de la 1 Martie pînă la 9 Martie iarăși se

cam posomorăște vremea, din cauza babelor, fiind-că ele sunt urâte și au influență mare asupra naturii. Dar ca toate babele, spre norocirea lumii, viața babelor este scurtă, și afară de acestea sunt prea slabe : probă fulgii de zăpadă cari, îndată ce ating pământul, se topesc ; atunci babele mor de necaz și suverana natură le dă brânci la o parte, și tineretul le ia locul. Tot atunci vedem ciocărlanul sburând din loc în loc și alte paseri cântătoare sburând din ramură în ramură prin grădini și prin crânguri, să ne dea concerte prin cântecele lor. Și atunci zicem, adio iarnă, că urătă fuseși ! Când ne preumblam pe câmp, pe locurile espuse soarelui, întâlnim câte o broască sărind din loc în loc, câte une șarpe și câte o șopărlă târindu-se încet pe pământ, pare că ne ar spune și ele bine că am scăpat de iarnă, că ni se urise stând în găuri. Apoi țânțarii, către finele acestei perioade, încep către seară să strige *nene*, până când ne înțepă : și dau concerte musicale de noapte, împreună cu broascele. Tot în această epocă întâlnim fetele venind cu vitele de la lunci, cu coșitele încărcate de ghiocei albi. Aceste plante au niște flori întocmai ca clopotele, pare că ar fi destinate să sune ora de înviere a Naturii.

Periôda a doua. Fenomenele acestei perioade sunt cu mult mai frumoase : la începutul ei, își fac aparițiunea prin sate barza : o vedem vizitând acoperișurile caselor și stând într'un picior ; se gândește ce casă să închirieze, fiind-că pe barza o preocupă numai alegerea caselor-- că de chirie nu întreabă, fiind-că nu plătesce : este mosafir fără plată. Ea este o pasere bună de prieteșug, însoțește pe țeranii la lucrările câmpului și îl curăță de multe hârgalii : șerpi, broasce, insecte, etc., cari prăpădesc hol-

dele oamenilor ; de aceea ne mirăm, cum de ce nu și-a găsit poetul până acum.

În privința plantelor, pe câmp începe să apară *păpălia*, *plătăgina*, *lămâioara*, care stă modestă sub mărăcinii și ne cheamă prin parfumul său să o ridicăm de acolo și să o punem la butonieră, și fetele la coșite : apoi plantele primă-vara, așa de mărețe prin frumusețea florilor lor, ne spun sosirea primăverii în toată splendoarea sa.

Dacă pășim mai departe și intrăm în lunci, crânguri și păduri dăm peste arbori, arbuști și arburei înfloriți. Așa : *alunul*, *aninul*, *popul*, *salcia*, *frăsinul* etc., apoi dupe acest tablou încântător, peste câte-va zile Natura, ca o mamă bine-făcătoare, ne dă altă reprezentație manifestată printr'un tablou și mai încântător, adică : eșierea sa și aparițiunea frunzelor arborilor cari populează pădurile.

Privind acest tablou cu atențiune observăm, că nu toate felurile de arbori își revarsă frunzele într'aceeași zi, ci treptat : într'o zi înfrunzese mărăcinii, într'alta socii, ealiinii, apoi arțarii, fragii, jugaștii, ștejarii și așa, mai departe, până ce se completează marele tablou al primăverii în pădure.

Este frumos a nu se despărți cine-va de acest tablou mare al naturii, până ce nu se completează ; și se va încredința de micile amănunte ale sale, și cum se încintă lupta între plantele mari cu cele mici, cu privire la lumină și la hrană. Nemuritorul *Darwin*, această concurență a plantelor a numit-o cu drept cuvânt : *Lupta pentru existență*.

Periôda a treia a primăverii este însemnată prin completa înfrunzire a arborilor din păduri. Cei mai târzii

arbori, cu privire la înfrunzire, își desbracă mugurii de cea din urmă manta a iernei și își completează revêrsarea lor, și cu ei se completează ciclul fenomenelor primăverii în pădure.

Cele mai mari și mai sigure fenomene ale primăverii în această epocă de prevestire ni le aduc rândunelele, cari încep să zboare pe la ferestre căutându-și locuința bună fără contract: mult așteptatul cuc, privighetoare, pușcă și turturea sunt adevărații croi ai primăverii.

În fine, cel din urmă tablou al perioadei a treia se completează la câmp prin înflorirea plantelor erboase. Așa, când ne preumblăm pe o câmpie întâlnim flori galbene și trecătoare, care nu sunt de cât ale păpădiei: întâlnim floarea broșteasca și frumoasa veronica, apoi miosul de rovine, sau nu mă uita, care completează tabloul primăverii și care ne zice un adio, pare că voese a ne zice tot d'odată „să nu mă uitați oamenilor“. Și în adevăr, cine să uite frumoasele tablouri de primăvară? Cine poate să uite acele momente de veselie, de sărbători, când idealul omului se înalță, îl face să gândească la trecut și viitor, la nemurirea sufletului: când îl transporta în regiunile iluziunilor celor mai înalte, îl face în fine să zică că aci pe pământ este un paradis cerese, îl face a esclama.

Frumoasă ești natură și mărețe sunt lucrurile tale.

I. Păsărescu.

DIN CELE DIN URMĂ ZILE
ALE LUI

GRIGORIE MANOLESCU

Quartierul Passy, cuprins între Avenue de la Grande Armée, Avenue Marceau, râul Sena și vechea linie a fortificațiilor care îl unește cu Bois de Boulogne,—e unul din cele mai frumoase cartiere ale Parisului.

În întregul său pare o grădină nemărginită, semănat cum e cu vile foarte drăgălașe, cu curți plantate, ori cu mici grădini anume,—ceia-ce rar se întâmpină prin părțile centrale ale imensului Paris.

În una din vilele acestui quartier poetic, s'a stins, de curînd, o glorie artistică română.

Nu; m'am exprimat nepotrivit: s'a stins o viață de artist, și a rămas un nume în aureola gloriei.

În această frumoasă vilă de la Passy, Grigorie Manolescu se așezase cu dulcea speranță a însănătoșirii, sub neadormita pază a nedespărțitei lui tovarășe de viață.

În clipele de liniște ce-î lăsa pe furis neîmpăcătă lui boală, Grigorie Manolescu, din patul lui de durere, privia și se bucura de priveliștea împrejurimilor.

Cuprinsă abia în privazul ferestrei sale, dar cu perspectivă întinsă ca un frumos decor de teatru, această priveliște îl făcea să mă zîmbească, îl făcea să scoată adese-ori din peptu-î slăbit câte un oftat de ușurare: îl făcea să se mă simtă cu viață și să sper....

Un cer albastru așa de frumos nuanțat în depărtare, o verdolăță așa de plăcută a copacilor, un aer curat, o baterie ușoară de vînt care îți aduce un parfum delicat de flori,—alcătuiesc un tot ce te

face să visezi într-o clipă o întreagă poezie viitoare pe care o trăiești în acel mic spațiu de timp atât de repede fugător.

Ce cumplite dureri însă alungau acele clipe frumoase, care dispăreau îngrozite, și uitate curând de artist.

În locul zîmbetului, care ca o rază furișă de la soare printre norii frunții, lumina chipul lui slăbit și se juca o clipă pe buzele lui arse, — se iveau semnele îngrozitoarelor dureri care-l sfârșeau până mai să-î răpească judecata!

O! ce de necunoscut ajungea atunci acea figură simpaticească cu acei ochi frumoși negri și vioii, cari da atâta farmec înfățișării lui Manolescu în anume roluri!

Suferea, — cât nu poate să spue nici chiar acel ce suferă asemenea dureri, — căci graiul nu poate alecătui, căci condeial nu poate afla cuvântul care să le facă simțite altora.

Acei ce se aflau însă împrejurul său, plângeau de milă; simțeau că li se sfișie inima...

Da, amare, nespuse de amarnice, îi-au fost momentele din urmă.

Groznică operație în care Manolescu își pusese toată nădejdea, nu îi-a putut da de cât două-spre-zece ore de liniște în care a trăit o a doua viață, și cea de pe urmă.

Părea vasul scâpat de naufragiū, și care, în port ajuns, se bucură de pacea sa și de a celor-l-alți, se bucură de siguranța locului.

Parcă se născuse a doua oară.

Iar soarele unei bucurii ascunse revărsa în ochii lui, — cu câte-va ore mai înainte, stinși, adânciți în orbite, — iar acum vioii, rază caldă, invictoare.

Ploua din ochii lui lacrimi de mulțumire, dulce plânsoare a speranței și a visului ce nu avea să se întrerupă. Ploua... și pe cerul vieții ce începuse să urmeze iarăși, se ivea curcubeul splendid al succesorilor lui, aprins de colorile vii ale succesorilor noui...

*

Și parcă dintr'un fund misterios al zărei albastre, prindea să se apropie încet o umbră, care din ce în ce se intrupa...

Era Hamlet în admirabilul moment când își eașetă celebra frază: „*a fi, ori a nu fi?*...”

Da, în chipul acestui prinț își lămuria chipul său... O! da,

Manolescu-Hamlet îi apăreau ca două nume legate printr'o trăsură de unire nepieritoare...

Și iată că un vël acoperea fantoma și o privoliște mândră i se arăta...

Un colț de mare, smaragd topit ce se pământa în valuri; și din ele apărea o făptură în vestimente sarmate... O! da, îl recunoștea.. Era *Oraidiu*, la Tomis,—și par'că zicea:

„*Ercelsior! Latina gintă'n veci nu piere!*“ Iar profetica-i privire se afunda departe în adâncul viitor...

De-o dată par'că i se înfățișa o sală măreață, stil mauresc.

La o masă stăteau sfetnicii unui tron și se târguiau între ei cum să-și împartă mai curând și mai bine chieșurile de tot felul...

O ușă se deschide în fund și... *Ruy-Blas* apare... mândru energetic, sarcastic, cu glasul tunător.

În figura lui artistul se recunoaște și zimbește fericit...

Apoi, sub resfringerea razelor de lună, i se arată o ivire poetică... O drăgălașă copilă într'un balcon, așteptând cu nerăbdarea iubirei...

Și iată *Romeo*, frumosul și iubitorul *Romeo*, că se arată înamorat și plin de fericire...

Ce delicios tablou al iubirii!

Și *Romeo* era dânsul, și, aci dulce, mângâios, aci puternic și arzător ca suflarea vântului de vară ora glasul lui...

Poeticul tablou se perde, se stinge și, ca într'un caleidoscop ciudat, i se arată un om suferind, palid, purtând în întreaga-i înfățișare semnele unei dureri ascunse și a unei mizerii ce îngrozese...

Iar un glas misterios îi șoptește: *Moartea civilă*...

Repede însă se aud sunetele unei muzici.. O sală mare.. Masa e întinsă... Oaspeții sunt voioși... o femeie apare: e *Margareta*... „*Dama cu camilă*“ și el... și el apare: e *Armand Duval*... chinuit de patima lui nebună...

De-o dată un îndoit personaj se ivește în locul scenei de mai înainte.. E același, ca om,— e artistul; deosebit însă ca rol... E omul cinstei, pururea cu frunța senină, și omul adâncit în role, banditul... mișelul: e *Lessurques Dubosq*... E „*Curierul de Lyon*“

Rînd pe rînd, unele după altele, treceau pe de'naintea ochilor

lui ce ținteați aproape fixi nemărginirea, toate rolurile ce întreprătau și creasot

Această feerie îi îndulcea tihnitele ceasuri ale acestei scurtefe învieri.

De-o dată Manolescu tresări. Ochiul său străluciră mai vii și își aținti urechile să asculte.

Din copacul din fața ferestrei sale o ploaie de note muzicale, armonioase la culme, începuse să picure și să se imprăștie în aerul liniștit.

E densa iar, șopti artistul...

O mulțămire nouă îi învioră chipul.

Iera privighetoarea care de o săptămână venea continuu la orele șase de dimineață și la orele patru de după-amează.

Se așeza pe copacul acela unde era mai des frunzișul, și cânta, cânta! cânta!...

Când i se auzea glasul fermecător, toți din casă erau siguri că ceasul trebuia să fie șase ori patru, atât de punctuală ce era cântăreața la locul ei... din orchestră... University Library Cluj

Și cânta cânta, cânta... atât de duios, atât de dulce, cu variațiile cele mai capricioase și mai surprinzătoare și în trilurile cele mai măestre; valuri de armonie ușor eurgătoare în tăcerea adâncă a dimineții și a orei de peste zi când mai toți se odihnesc.

Stătea de la 6 până la 8 dimineața și pleca pentru a se întorce după prinz de la patru până la șase.

Iar artistul, chiar în momentele lui grele, își ațintea auzul la acest divin solo al primei done absolută care ținea să-i aline întru cât-va suferințele.

*

În ziua fatală când artistul trebuia să zică adio unui trecut spinos dar glorios, cât și poemei lui de însănătoșire, dragălașa privighetoare își luă locul în copac de la orele patru de dimineață și început ușor și dulce.

Parcă era muma ce pândește deșteptarea pruncului său iubit cu zîmbetul gata pe buze, cu brațele gata să-l strângă la pept, și-i îngâna dulcii note ale cântecului înviorării pentru el, îngânare duioasă care să-l facă să viseze frumos și care să-l deștepte cu risul pe gură.

Artistul deschise ochii în mijlocul acestor duioșii musicale de un farmec nespus... și zîmbi...

Scurtă plăcere a acestei deșteptări din urmă!

Ceasurile îi erau numărate.

Durerile aveați să-i fie mai violente ca până atunci, mai tirane mai cumplit de amare de cât ori când.

Nu știu ce ursită nemiloasă ast-fel rînduise să se stingă o faptură deosebită care alinase cu arta sa multe dureri...

Și până într'atât ajunseră durerile lui, peste zi, că nefericitul artist nu mai putu să sufere nici chiar cântecul credincioaselor păsărele.

Cei din casă voiră s'o depărteze prin diferite încercări : zădarnice !

Inchiseră fereastra și traseră obloanele : zădarnic !

Privighetoarea înălța la cer cu putere surprinzătoare măiestrele note ale improvizărilor sale...

Par'că ar fi știut că acel ce iubise așa de mult arta, peste câte-va ore era să fie numai o amintire pentru Artă ; par'că ar fi voit, până când își va fi dat el sfîrșitul, ca muzica sa divin de dulce să-i acopere lui chiar strigătele durerilor suprafirești ce-l chinuiau, și să deslege fără sguduiri pe artist din lumea din care sta gata să porceadă pentru imaterială ce-l aștepta...

*

Către orele șase de seară, Grigorie Manolescu, artistul mare încetase d'a fi.

*

„*A fi... sau a nu fi?*”

Cum oare e mai bine ?

Care să fie deslegarea adevărată a acestei probleme tainice ?

A fi, este a lupta, a suferi, a-ți duce sarcina de om încotro te suflă vîntul împrejurărilor pe care rar le poți domina și care tot-d'a-una hotărâse de tine și te domină.

A fi, este și a te afirma ca talent, ca geniu, și atunci lupta, strădănuirea întru a purta sarcina vieții, par să aibă un scop.

A nu fi, să fie oare binele suprem ?

A nu fi, e cel puțin încetarea unei stări de lucruri amăritoare, plină de deziluziuni, de suferinți morale și trupești ; —e nimicirea !

Mai tot-e'a-una nimicirea absolută; rare ori numai nimicirea ființei.

A nu fi, este atunci a incepe să fi, căci:

Geniă, cât trăiești, zadarnic bați într'a izbânzii porți :

Glăria, de când e lumea, este soare al celor morți !

*

Griporie Manolescu se stinsese; dulcea cântăreață de la Passy, sbură... sbură odată cu sufletul marelui artist. Nu nvea cui să mai cânte...

Să fi fost oare tovarășa sufletului artistului și plecă să'l însoțească până la hotarul lumii imaterială a spiritelor, până lângă planeta Marte, locaș al sufletelor, după cum crede Flamarion?

*

Manolescu a fost.

Manălescu va urma să fie în analele artei noastre dramatice.

Intr'atât își iubea el arta în cât ajunsese să se identifice cu densa.

Disparațiunea lui Manolescu și mai cu seamă la vîrsta lui, lăsă un gol foarte simțit în Teatru și regrete unanime.

*

Când mă plimbam astă vară pe la Passy și'l admiram, imi închipuiam eu oare că în una din frumoasele lui vile, un amic o să zică adio vieții?

De unde!..

Câte întâmplări! Câte schimbări!

Vîntul bate, frunzele se scutură...

O! dar cât de greu se pun la loc unele din ele, chiar când primăvara vine...

Rădulescu-Nigor

AGATHA BARSEASCA

D-ra Agatha Bârzescu

Compatrioata noastră și-a dobândit o reputație strălucită pe scena tuturor marilor teatre ale lumii. Chipul în care tot-d'a-una a fost sărbătorită i-a dat o puternică dovadă despre rezemnatul său talent.

Cea mai celebră dintre artistele noastre compatriote, Bucurescui nu s'a dat înapoi ca să măgulască cu repetate aplause și cu frenetice ocațiuni aureola talentului dramatic al Domnișoarei Agatha Bârzescu.

Ed. M. Adamski

SOMNOLENTA

Amicii mei! Viața e harpă ce intonă
Acela-și cântec. Ziua se duce monotonă
Și'n locu-i vine alta, c'um pas lung, uniform!
Și tot acela-și lucru. Ce s'ortă ne'mpăcată!
D'atâta inerție simt fruntea'mi apesată
S'adorm... și dorm... și dorm!

Și somnul mă transportă prin lumi imaginare,
Prin regiuni celeste... și'n visele'mi bizare
M'nbăt de ferierre, surid și mă transform...
Ș'apoi când deșteptarea amară iar revine,
Eū cuget la acele delicie divine
S'adorm... și dorm... și dorm!

Atâția ani trecură de când trăesc în lume
Si tot aceia-și omenii, și tot acelea-și, nume!
Figurile acelea-și... spectacolul uniform!
Acelea-și trebuințe stupide și meschine...
D'atâta neschimbare m'abrutisez și 'n fine
Adorm... și dorm... și dorm!..

Avem acelea-și doruri amare, infinite.
Acelea-și aspirații etern ne'ndeplinite,
Acelea-și desilusii cu zimbetul diform.
Citesc cartea vieței, ediție 'nvechită,
Și v'ed că astă lege e scrisă, stabilită,
S'adorm... și dorm... și dorm!..

Femeile, și ele, suntu tot așa frumoase...
 Dér tot așa perfide ca in timpurî fabuloase :
 Candourea și constanța, un vël aeriform !
 Surisul lor adesea il sorb în voluptate...
 Dar când încep a'mî spune d'amor, d'eternitate,
 Adorm., și dorm... și dorm !...

Acelea-și legî domină, conduc Umanitatea,
 Tot vechî și tot barbare ; Virtutea, Veritatea
 Stă scrise 'n Evangheliu, un ideal inform !
 Și lumea tot așceptă cerésca profeție ;
 Și cû aștept ca dënza, dar pênă când sê vie...
 Adorm... și dorm... și dorm.

Palatele 'nvechite din timpurî fără nume
 Stă tot 'nalte și mândre, ș'amenință pe lume
 Cu drepturî vechî, înscrise p'un pergament enorm !
 Și lumea tot înclină ! Vai ! toate's neschimbate :
 Lăsați-mî căpêțciul cu vise adorate...
 Sê dorm... sê dorm... sê dorm !...

M. Zamfirescu.

AGRICULTURA

TAIATUL VIȚEI DE VIE

Operațiune care lasă mult de dorit, și care e rău înțeleasă de către podgorenii noștri este *tăiatul viței de vie*,—

Nu voi face critica acestei operațiuni ; mă mărginesc, arătând scopul și avantajele lor.

În cultura viei, înțelegem prin cuvântul *tăiat* toate operațiunile al căror scop este, de a regula producțiunea, de a mări volumul și cantitatea strugurilor.

Aceste operațiuni făcându-se după adevăratele legi fiziologice, iată care le e scopul și avantajele.

1) *De a da, și păstra arborilor, și arbuștilor o formă pe cât se poate de regulată, răspândind ceva într'un mod egal în toate părțile.*

2) *De a face să fructifice alte coarde care sunt rău dispuse.*

3) *De a le menține într'o bună stare de producțiune.*

4) *De a obține fructe mai mari, de o mai bună calitate și mai de timpuriu.*

5) *Însfârșit de a prelungi existența lor.*

Diversele operațiuni a le tăiatului, atât la arborii fructiferi, cât și la vița de vie, se fac ; unele în timpul *repausului de vegetațiune* și poartă numele de *tăiatul de iarnă*, altele pe timpul *vegetațiunii* și se numesc *tăiatul de vară*.

Pentru clima noastră epoca cea mai favorabilă pentru a tăia via este în lunele Martie și Aprilie, înainte ca seacă să fi intrat în *circulațiune*. În țările meridionale însă, unde iarna se simte foarte puțin, ei se poate face chiar în Neembriă.

Instrumentele de care ne servim la tăiat, sunt : 1) *Cosorașul de vie* 2) *foarfecile de grădină* 3) *ferestrăul îngust și lung.*

La vița de vie, ca și la arborii fructiferi, avem două feluri de ramuri: 1) *Ramuri ce nu ne dau de cât lemn* 2) *ramuri ce nu ne dau de cât numai fructe.*

De vreme ce vița de vie, crește cu vigoare am putea crede ca tăind-o să căutăm ai lungi cât se poate de mult ramurile ce formează scheletu său tulpina. Operând astfel ne-am înșela, și am obține rezultate defavorabile. Din contra—trebuie să tăiem scurt ramurile ce formează scheletul, pentru că dacă l'am tăia lung, seva tinzând a merge către extremități ar neglijia mugurii ce sunt la baza viței, care ar rămănea neactive, sau s'ar desvolta foarte puțin.

Cu cât ramurile care formează scheletul sunt tăiate scurt, cu atât, ele cresc mai mult în diametru, și lasă mai multă sevă ramurilor ce poartă fructele în beneficiul ciorechinilor, care devin mai mari, și de o calitate mai bună.

În toasă generală ori care ar fi vigoarea cu care ar crește via, nu trebuie să tăiem mai lungă, ramura ce formează scheletul, de cât sub al 4-lea sau al 5-lea ochi sau mugure. Se știe că strugurii nu se găsesc de cât pe mugurii produși de coardele care s'au desvoltat în cursul anului precedent, prin urmare dacă i-am lăsa pe toți care se găsese într'un mod natural, am obține ramuri destule și fructe foarte puțin desvoltate.

Ca să evităm aceasta reducem numărul ramurilor în lungime, și operând astfel, suntem privați de a obține o cantitate mai mare de struguri de cât ne trebuie, care ne ar seca buturugile.

După numărul mugurilor lăsați pe viță, tăiatul se zice că e *lung sau scurt*. E scurt, când pe o coardă nu lăsăm de cât numai doi sau trei muguri; din contră că e lung, când coardele de viță poartă un număr mai mare de cât acela pe care l'am arătat.

Cel d'intăi element pe care trebuie să-l considerăm când vom să tăiem via, e alegerea viței ce ne va servi în viitor și din care vor naște lăstarii. Din punctul de vedere al producțiunei fructului, această viță trebuie să fie mijlocie, sănătoasă și coaptă bine. Vița odată aleasă, suprimăm pe cele-lalte. Ca și la persie, ramura ce poartă fructele trebuie să fie reînviată în fie-care an.

Ast-fel considerând o viță izolată prevăzută la basă de doi muguri în anul d'intăi o tăiem d'asupra mugurelui cel d'al doilea va

fi acela care ne va da noul lăstar pe care 'l vom tăia în anul următor.

În anul al 2-lea vița este tăiată d'asupra mugurului. Cum vedem nu ne'a rămas de cât numai două muguri din care unul și anume cel de la extremitate ne va da fractele și cel-alt. lăstarul de înlocuit în anul viitor pe care 'l trațăm ca mai sus.

Cu toate că nu lășăm pe viță de cât numai doi muguri, în tot-d'auna mai ales dacă vița e tânăă ese muguri adventivi și sub-muguri. Toate aceste produțiuni se înlătură prin ruperea mugurilor de prisos.

Cât-va timp în urmă când lăstarii proveniți din muguri au 40—60 cm. niște lăstari copileți nasc la subțioara foilor pe care îi rupem cu îngrijire, de asemenea și cărceii care absorb într'un mod nefolositor o parte din sevă. Când lăstarul a ajuns la limita desemnată de forma ce voim să-i dăm viei, îl ciupim. Ciupirea are loc înainte de a înflori viaa unei olată în timpul înfloririi. Această operațiune are drept rezultat de a concentra seva la baza lăstarilor noui, și de a îngroșa boabele, contribuie de asemenea în mod puternic la cocerea viței, și prin urmare la cea a ciorchinei, care primind mai mult nutriment devine mai frumoasă.

V. D. Ghiorghiu.

In sanie

După d-șoara *Elena Văcărescu*

Aș vré să merg cu tine, departe 'n méză-nópte,
In țera de zăpadă și de vrăjitorii,
Prin crângarii uriașe alătura să-mi fii!
S'ascult ale pădurei îngrozitoare șópte;
Aș vré să merg cu tine, departe 'n méză-nópte,
In țera de zăpadă și de vrăjitorii.

O sanie acolo alunecă ușoară,
Pe-o mare 'ntinsă, albă, într'una ne'ncetat,
Pământul este rece și totul e 'nghețat;
Intr'o manta de ghéță pădurea se înfășoară;
O sanie acolo alunecă ușoară,
Pe-o mare 'ntinsă, albă într'una ne'ncetat.

Iar sgomotul ce-l face furișă sărutare
Cu clopoțeli saniei, cu drag, îl vom ritma;
Și tot ce aspra iernă nu poate-astâmpăra,
Și totul ce prin ramuri se mișcă și trăsare
Cu sgomotul ce-l face furișă sărutare,
Cu clopoțeli saniei, cu drag, le vom ritma.

Ce-mi pasă dacă vântul, ne 'nțepă ne loveșce !?
Avem în ochii noștrii destul, destul amor!
Poate să fie vântul orî cât de întăpător!
Numai bûtrênul singar de iernă se 'ngrozeșce;
Dar noué, ce ne pasă că vântul ne loveșce !?
Avem în ochii noștrii destul, destul amor!

In stepa nesfârșită și albă, nepătată,
Va fi atât de dulce să credem un minut
Că liniștea cu care amorul ne-a umplut
Evecinică, — nu poate să piără nicî odată!—
In stepa nesfârșită și albă, nepătată,
Va fi atât de dulce să credem un minut!

Carol Scrob

Lângă rîu

Lângă rîu am stat și 'n valuri
Chipul mi l'am oglindit
Ș-ale sale pacînici maluri
De amor au tresărit.

Pe nisip purtarăm pași
Și pe pruntul lucitor
Ne duceam cu fluturașii
Imbățați ca cîi d'amor.

Lângă rîu am stat in urmă,
Pe iubitu-mî am strigat:
Jalea mea nu se mai curmă
Peste urmă nu i-am dat.

Ca ș-atuncî in liniștire
Rîu și prunturi am găsit,
Inse dulcea fericire
Azî din suflet mi-a perit!

Smara

Revista Theatrelor

Theatrul Național

În nici un an Teatrul nostru Național n'a avut să îndure o așa de mare pierdere ca în anul trecut. Doi din cei mai valoroși artiști ai acestui templu nu mai sunt: Manolescu și Iulian, două talente desăvârșite, care au lăsat în urma lor un gol foarte simțit. Tot anul trecut Teatrul Național a mai avut de întâmpinat foarte multe greutăți. Pe când în cei-alți ani nu erau de cât două Teatruri și un cerc, ast an am avut cinci Teatruri, plus cercul.

E știut de toți că în ce privește artele în Țara noastră, suntem foarte înapoiați cu încurajarea lor. Românii nu știu, sau se fac că nu știu să aprecieze în destul talentele și mai au pe lângă aceasta și păcatul de a fi indiferenți. Cu toate aceste greutăți artiștii Teatrului Național, s'au ținut la înălțimea lor, s'a dat câte-va piese noi, bine jucate, bine studiate; în fine au dat mai mult de cât ne-am fi așteptat să ne dea. Mai e de remarcat că în stagiunea aceasta, au stat mai mult ca de obicei înaintea rampei, câte-va vlăstare care încep să incolțească și de la care sperăm că mai târziu să avem artiști de valoare, căci toți acești tineri sunt buni și promiți.

Citeam mai lunile trecute niște critici unde se spunea că la Teatrul Național nu se dă de cât basme, fœerii, în fine piese fără nici o noimă. Foarte bine! și direcția, sunt sigur, admite, că au dreptate întru cât-va acești domni; le-ar putea răspunde însă că a dat și piese serioase, piese de valoare literară, însă publicul a rămas nepăsător și a încurajat aceste piese prin complota sa

lipsă, așa că aceste piese s'au jucat aproape cu sala goală. A cui dar e vina? de sigur că a publicului! Am putea spune multe în astă privință, dar ne resumăm aci. N'am vroi să intrăm în polemică cu vreunul din *acești grozav de teribili critici ai artelor* și a tot ce nu e național. Dape d-nealor, într'un salon poți să nu pronunți nici un cuvânt românesc, destul numai să fii *național*.

Zilele trecute am avut prilejul să mai vedem câte-va reprezentații date de celebra tragediană Sarah Bernard. Publicul Bucureșean cunoașce, cred, în deajuns pe acesta divă, ca să mai vorbim noi ce-va despre dânsa: cu toate acestea, fiie-ne permis,—contra buneii cuviințe — să observăm un lucru: Artiști mari, celebri, sau din egoism personal, ori din inemie, se înconjoară mai în tot-d'auna de mediocrități. Sarah Bernard, incontestabil, e cea mai bună artistă, păcat însă că cei-lalți din trupa dumisale sunt slabi. Îți face impresia unui tablou frumos pus într'o ramă veche plină cu noroi. În schimb însă celebra tragediană, își-a dat toate silințele ca să acopere defectul.

Theatrul Maican

Tot anul trecut am avut ocazie să vedem și un colonel director de Teatru! Și de ce nu adică? E o crimă? Poate că vești zice că Maican nu făcea de director, cum Brezeanu nu face de Episcop; dar ce e cu asta?

E așa de greu ca să formezi o trupă? Nu! dovada e că domnul Maican a format'o. Dar ce e trist, este, că d-nealui și-a închipuit un moment că artiștii trebuiesc manevrați ca soldații, însă mai târziu a băgat de seamă că s'a înșelat. La primole reprezentații a fost destulă lume; adevărul e că avea ce vedea: o sală frumoasă trupă bună, ba pot zice una din cele mai bune, în fine tot era demn de văzut. Însă lucru ciudat; imediat se încep intrigii, plec câți-va artiști, publicul nu mai asistă la reprezentații, domnul colonel-director închide sala, iar trupa se duce să joace la Dacia.

Meritul aci este al domnului Ștefănescu, care n'a vroit să dea drumul artiștilor angajați și cu risicul de a perde chiar, le-a menținut înainte angajamentul. Vedem însă cu destulă părere de rău

că publicul nostru nu ia în considerație sacrificiul acestui bărbat și nu-l încurajează de loc. Asta e arta Țării noastre! Să faci tot pentru alții și alții nimic pentru tine. Și nu doară că trupa e rea: nu Doanne ferește! sunt elemente de forță în această trupă dar cine vrea să-și vadă? Nimeni! Și ast-fel aceste talente vegetează fără să le încurajeze cine-va.

Grand Etablissement Hugo

Acest Teatru într'un gen unic pân'acum la noi ș'a deschis porțile pentru public în toamna trecută. Totul aci e arangeat cu gust și măiestrie: Sala, decorurile, luminatul în fine tot nu lasă nimic de dorit.

Pe scena acestui Teatru, mulțumită directorului său, D-l Hugo, am avut ocașie să admirăm câte-va talente celebre, care ne-au lăsat o foarte bună impresie. Publicul de astă-dată a fost mai bun; căci aproape la toate reprezentațiile sala a fost plină.

Iată în resumat câți-va din artiștii cari au jucat pe această scenă.

Henriet-Janita, duetistă excentrică franceză; Quartet Willy, celebri valsatori; Fernandez, comic francez; Le Die»'s, quartet atât de mult aplaudat; Seniorita Otero de la Empire Theater din Londra, care a avut cel mai mare succes pe toate scenele din Europa; Quartetul Biolodowskaya, simpaticele rasoaiice, atât de gingașe în uimitoarele lor danțuri; Valti, creatoarea geniului său care ne-a lăsat cea mai bună suveniră; Didio cântăreață Vienoză foarte nostimă; ductul Berthomié-Zeutz, etc, etc. Acești toți artiștii au jucat în cele două stagioni trecute; acum, programul e și mai bogat și mai variat. Iată artiștii care dilectează publicul în fie care seară:

M-r Lecourt de la Școala din Paris comic excentric;

M-lle Aymée Eymard, steaua de la Eldorado din Paris, cântăreață excentrică de prima forță;

Les Onofry's cei mai degajați dansatori cu producții uimitoare de la Folies-Bergere din Paris; M-r Vollo, echilibrist Fin de Siecle; La Belle Lucianna încântătoare cu faimoasele sale piramide desticle, și în fine mult eunosecuta și aplaudata Carola, din Pesta, cu batalionul său de dame.

Opereta din Craiova

Vara trecută, pe când căldurile cele mari ne copleșeau ziua, vara aveam fericirea să petrecem câte-va ore, ascultând frumoasele operete date de Trupa din Craiova, singura care putem zice că intrunește toate condițiunile cerute pentru o operetă bună.

Anul trecut, cu toate că această trupă nu era tocmai completă, căci se retrăsese din ea câte-va elemente principale, totuși cum de multe ori nu se mai găsea bilete la casă; Acum însă această trupă se presintă în întregul ei, completă, și cu artiști care îi fac onoare.

Avem în această trupă pe un Anestin, Tănăsescu, Popescu, Nicolau, Nanu, etc. adevărați artiști. și comici de operetă.

Prima-donele iar sunt din cele mai bune; Irina de Vlădaia, Odesianu, Ionescu etc; Tenori pe Vasiliu și Poenaru și artiste comice pe M-me Fărcășeanu, Athena Ionescu, și M-me Nicolau și în fine corul care e cât se poate de admirabil. Trupa, așa cum e compusă e foarte bună. S'a jucat până acum între alte operete și câte-va noi, de un efect strălucit, care au avut un adevărat triumf de succes.

Se vede că toți muncesc în această trupă și arta e cauza că se prezintă în așa condițiuni bune.

Zilele acestea va pleca la Iași unde va da câte-va reprezentații iar de vară va veni îndărăt în București unde are să joace la casino Austro-Ungar.

Palatul Ateneului

Nici această scenă n'a rămas mai pre jos de cât cele-lalte; concertele s'au început aproape la trei seri unele după altele. Câte-va au fost bune, dar cele-lalte ar fi fost și mai bine dacă s'ar fi amânat după a doua înviere.

La concertele d-lui Vahman, ca 'n tot-d'auna toată lumea s'a grăbit să-și procure bilete. Cu toate că fie-ne permis să observăm d-lui Vahman, că prețurile care le pune la intrare sunt afară din cale de scrate. Se vede că d-lui îi place să cânte numai pentru

aristocrațiunea cea mare; se poate crede că s'ar compromite dacă l'ar mai auzi și alți care n'au fericirea de a fi aristocrați.

D-nul Demetrescu, prim-tenor de la opera mare din Londra, a fost zilele acestea decorat.

Felicitările noastre.

*

M-me Darcele Prima-Dona la opera din Petersburg în Manou a fost învinsă de flori.

*

Avem deosebita plăcere să anunțăm că simpaticul și mult cunoscutul publicist D-l I. S. Spartali a obținut distinsa onoare de a primi de la Paris din partea „**Uniunea Literară**” medalia de argint pentru distinsele sale lucrări.

Il felicităm sincer.

Domnul I. I. Livescu, artist dramatic și publicist, va da duminică 25 Aprilie a. c. o reprezentație cu concursul mai multor artiști distinși ai Teatrului Național cu un program foarte bogat și variat. Cu această ocazie ne facem o plăcere să mai anunțăm că D-l *Ioan I. Livescu* va scoate în curind o publicație importantă și unică până acum în țară „*Revista Teatrelor*” ilustrată și esecutate la Leipsig. — Lipsa unui asemenea organ se simția de mult D-l *Livescu*.

Gr. Măruțeanu